

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การเปลี่ยนแปลงการผลิตนอกภาคเกษตรกรรมในชุมชน
ผู้เขียน	นางสาวรองจิตต์ แก้วเนตร
ปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลีสุวรรณ

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการผลิตนอกภาคเกษตรกรรมในชุมชน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงการผลิตนอกภาคเกษตร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และการสังเกตทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ กับแหล่งข้อมูลที่เป็นกลุ่มผู้ผลิตนอกภาคเกษตรกรรมในหมู่บ้าน ผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สะเรียง ผู้สูงอายุ และชาวบ้านที่ให้ข้อมูล ทุกคนในหมู่บ้านจอมแจ้ง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ข้อมูลได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์ แยกแยะประเด็นตามวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ และนำเสนอโดยการบรรยาย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงด้านทุนในการผลิต ผู้ผลิตจะใช้ทุนที่มาจากภายนอกมากขึ้นทั้งทุนเงินตราและทุนความรู้ ด้านแรงงานมีแนวโน้มการใช้แรงงานรับจ้าง และแรงงานเครื่องจักรกลแทนแรงงานคนในครอบครัว หรือแรงงานแลกเปลี่ยนทั้งในหมู่เครือญาติและเพื่อนบ้าน ด้านวัตถุดิบมีการนำวัตถุดิบจากภายนอกมาใช้เป็นส่วนใหญ่แทนการหาได้จากในท้องถิ่น ทั้งจากทรัพยากรธรรมชาติและการแลกเปลี่ยนกันด้วยสิ่งของหรือการแบ่งปัน โดยต้องใช้เวลาเป็นตัวแทนแลกเปลี่ยนทุกอย่าง ด้านกระบวนการผลิตจากการผลิตแบบดั้งเดิมไปสู่การผลิตแบบใหม่ๆ ตามความทันสมัยของเทคโนโลยีที่เรียนรู้ได้จากช่องทางที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ผ่านการศึกษาดูงาน การฝึกอบรมหรือการเรียนรู้ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งจากโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ จนทำให้มีการพัฒนาการผลิตไปตามค่านิยมและเงื่อนไขจากภายนอกมากขึ้นเรื่อยๆ ด้านการตลาดมีการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดหลายๆ รูปแบบ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุ การส่งสินค้าหรือบริการไปถึงบ้าน การออกร้านตามงานต่างๆ เป็นต้น การบริหารจัดการมีการจัดสรรผลประโยชน์ การแก้ไขปัญหาด้วยข้อตกลงที่ชัดเจน

ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงการผลิตนอกภาคเกษตร พบว่า การเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา เรียนรู้ ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการผลิตสินค้าหรือบริการ มากที่สุด โดยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการผลิตในทุกด้านทั้ง ทุน แรงงาน วัตถุดิบ กระบวนการผลิต การตลาดและการบริหารจัดการ ปัจจัยรองลงมาคือการเปลี่ยนแปลง ด้านเศรษฐกิจ ระบบการผลิตเปลี่ยนไปจากเงื่อนไขและกลไกภายนอกทำให้ผู้ผลิตต้องปรับตัว เปลี่ยนแปลงการผลิตจากระบบการผลิตแบบเดิมที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน มีแนวโน้มและทิศทาง ไปสู่การผลิตที่ต้องได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคใน ยุคใหม่

สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมหรือความเชื่อ วิถีปฏิบัติ ทำให้การใช้ แรงงานคนในครอบครัว ลูกหลานหมดไป เกิดค่านิยมใหม่ในการใช้เงินซื้อความสะดวกสบาย และการแก้ไขปัญหาทุกอย่าง

โดยการเปลี่ยนแปลงการผลิตนอกภาคเกษตรกรรม เกิดจากชุมชนมีการปรับตัวใน การผลิตทางภาคเกษตรที่ประสบปัญหา ไปสู่การค้าบริการชุมชน ซึ่งอาศัยการเรียนรู้ใน รูปแบบต่างๆ รวมทั้งการสนับสนุนจากภายในและภายนอกด้านทุนและเทคโนโลยี ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงต้องใช้ทั้งความรู้ ประสบการณ์จากภายในและภายนอกชุมชน การลงมือ ผลิต และนำบทเรียนที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาและสรุปบทเรียน

Thesis Title Change of Non-Agriculture Production in Community
Author Miss Krongjit Kaewnetr
Degree Master of Education (Nonformal Education)
Thesis Advisor Assoc.Prof.Dr.Chukiat Leesuwana

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the change of non-agriculture production in a community, and the factors relating to such a change. Data were collected by the use of interviews, non-participant observations, and participant observations. The key informants were the community leaders, both formal and informal, of the Mae Sarieng Tambol administrative organization, senior people, and the villagers in Jomjang village, Mae Sarieng district, Mae Hongson province. The collected data were examined, then, identified according to the issues, grouped for further analyses according to the research's conceptual framework, and, finally, descriptively presented.

The research results were as follows.

The change was found within the production process. The producers would use their outer capitals, both monetary and social capitals in their production. The labor had a tendency of using the employed labors and machines instead of those from the families or labor exchanges between neighbors and cousins. The raw materials were mostly imported from outside the community instead of searching from the natural resources or interchanges within the local areas. They used money for such exchanges. The production moved from the native to modern practices with technology acquired from a diversity of methods such as training, study tours, various media – newspapers, and radio and television programs. Consequently, the production was developed according to the values and outer conditions continuously. The marketing system was based on the use of various types of marketing strategies such as publication and promotion via radio programs, home service, and booth

displaying. The administration was conducted based on benefit sharing and problem solving with clear agreements among the partners.

The factors relating to the change of non-agriculture production was found that there were changes in education and learning of the villagers affecting mostly the changes of merchandise production and services. They caused other changes in capital, labor, raw materials, production process, marketing and administration and management. The other factor was the economic change. The production system was changed according to the outer conditions and mechanism, causing the producers to adjust themselves and transform their simple production to the more sophisticated means with standard, safety, and response to the modern consumers.

The other changes in culture or beliefs, norms and folkways caused a stoppage of using family labors, and created a new value of using money for more convenience and problem solution. The change of non-agriculture production was caused by the community adjustment in various forms from a problematic agricultural production to the community business with various forms of learning and outer and internal supports with capitals and technology. The changes needed knowledge and experiences from the outer and internal through error and trial methods, then, the learnt lessons would be applied to improve the problems for further solution.